

Raven in onze duinen

Het loopt tegen het einde van januari 2012 als er groot alarm wordt geslagen. Raven in de duinen tussen Katwijk en Wassenaar! Vooral rond het dennenbos van de Ganzenhoek, gelegen in de noordpunt van Meijndel, worden raven gezien. De diepe en sonore roep is meestal de eerste aanwijzing voor de aanwezigheid van de grootste zangvogel van Europa. De soort stierf rond 1925 uit in Nederland, maar in 1966 vond er op de Veluwe een succesvolle herintroductie plaats. Inmiddels broeden er in Midden- en Oost-Nederland weer een kleine honderd paar.

ADRI REMEEUS

Het kenmerkende geluid van een roepende raaf was afgelopen voorjaar een ware sensatie in de omgeving van Wassenaar. Nog steeds worden in de wijde omgeving raven waargenomen. Zal de soort zich er definitief als broedvogel vestigen?
Foto: René van Rossum.

Het wordt al snel duidelijk dat de duinraven geen incidentele bezoekers zijn. Ze lijken op zoek naar een plek om te broeden. Ze vatten dit ruim op, want ze worden waargenomen in een gebied van tien bij vijftien kilometer. Natuurlijk hoopt iedereen op een vestiging in de duinen, waar geschikte plekken voorhanden zijn. Voor de raaf, die graag in dennen broedt, liggen de rijkelijk van

naaldhout voorziene bospercelen van de Ganzenhoek, Duinrell en de binnenrand van Meijndel er uitnodigend bij. Bovendien levert het duin voedsel. Raven zijn aaseters en een dood konijn is gauw gevonden.

Op zekere dag doet een van de raven zich te goed aan de resten van een jonge Schotse Hooglander en koerst met een homp vlees in de snavel in zuidoostelijke richting, de duinen uit, om een half uur later terug te keren en de volgende hap uit het kadaver te trekken. De raven vinden het duin kennelijk niet geschikt als broedgebied. Er is iets aan de hand, maar wat? Het antwoord komt snel... een schel 'kie-kie-kie' duidt op de aanwezigheid van een havik. Raven mijden haviken. De havik heeft de reputatie dat hij jonge kraaiachtigen van het nest plukt en de raaf heeft een ijzersterk geheugen.

De frequentie van vliegbewegingen tussen de duinen en het achterland neemt in het voorjaar toe. Dat achterland bestaat uit oude landgoederen, gelegen op strandwallen. Het koninklijk landgoed De Horsten geniet de grootste bekendheid van deze zone van landgoederen. Ik vind het nest op 5 april, hoog in een grove den. Eind april worden twee jongen op het nest gezien en rond 17 mei vliegen zij uit.

In Zuid-Holland is dit het eerste niet door menselijk ingrijpen gearrangeerde broedgeval in meer dan honderd jaar. Dat laatste broedgeval werd vastgesteld in 1904. Opvallend genoeg was dit eveneens op landgoed De Horsten. Wat brengt de toekomst? Een lastige vraag. Raven maken soms jaren achtereenvolgend gebruik van hetzelfde nest. De jonge vogels gaan zwerven en zoeken een eigen leefgebied. De 'optelsom' van duin en achterland biedt echter een goede leefomgeving voor de raaf. De landgoederen hebben veel oude hoge bomen en rust, en het duin levert voedsel. Voor een transport van zo'n vijf kilometer draait de raaf zijn vleugels niet om!

ADRI REMEEUS IS ZELFSTANDIG NATUURONDERZOEKER EN DUINCONSULENT VOOR MEIJNDEL.

Koninklijk landgoed De Horsten, bekend van de seringenberg (en nu ook van de raaf) is oorspronkelijk een oud duingebied.
Foto: Joost Bouwmeester.